

Київ : НІСД, 2018. С. 52

6. Ярмач О. Інноваційний розвиток: особливості та виміри в умовах економічної глобалізації. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». 2004. Т. 2, № 17. С. 121

7. Negroponte, N. Being Digital. NY : Knopf, 1995. P. 256

8. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p> (дата звернення: 10.10.2024).

*Лазоренко Лариса Віталіївна,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту, маркетингу та публічного управління;
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Наукове дослідження являє собою особливий вид людської діяльності, спрямований на здобуття нових, більш глибоких знань, що служать практичним цілям для створення нових або вдосконалення старих [1].

Наукові дослідження класифікуються на: фундаментальні; прикладні; пошукові; розробки [2, с. 4].

Фундаментальні наукові дослідження – це експериментальна або теоретична діяльність, спрямована на отримання нових знань про основні закономірності побудови, функціонування і розвитку людини, суспільства, природного довкілля.

Необхідність таких досліджень обумовлена потребами науки, економіки, суспільства чи галузі. Вони можуть закінчуватися рекомендаціями щодо постановки прикладних досліджень для визначення можливостей практичного використання отриманих наукових знань, науковими публікаціями тощо.

Прикладні наукові дослідження – це дослідження, спрямовані переважно на застосування нових знань для досягнення практичних цілей і розв’язання конкретних задач. Іншими словами, вони спрямовані на розв’язання проблем використання наукових знань, отриманих в результаті фундаментальних досліджень, в практичній діяльності людей.

Прикладні наукові дослідження – це наукова і науково-технічна діяльність, спрямована на одержання і використання знань для практичних цілей, пошук найбільш раціональних шляхів практичного використання результатів фундаментальних наукових досліджень в народному господарстві. Кінцевим їх наслідком є рекомендації щодо створення технічних нововведень (інновацій).

Для управлінської діяльності характерними є прикладні дослідження. Оскільки результати управлінської діяльності не завжди можна оцінити за допомогою кількісних методів, одним з найпоширеніших методів проведення наукових досліджень в системі управління є методи експертних оцінок. Методи експертних оцінок – це спосіб прогнозування та оцінки майбутніх результатів дій на основі прогнозів фахівців.

Загальна схема експертних опитувань включає наступні основні етапи: підбір експертів і формування експертних груп; формування питань і складання анкет; робота з експертами; формування правил визначення сумарних оцінок на основі оцінок окремих експертів; аналіз і обробка експертних оцінок [3, с. 260].

Основними перевагами застосування методів експертних оцінок є їх простота, відсутність вимоги наявності спеціальних знань, вмінь та навичок у потенційних експертів, досить проста схема обробки даних. Основним недоліком є відсутність об'єктивної оцінки, адже всі отримані результати будуть мати виключно суб'єктивний характер, яка б кількість експертів не була задіяна у дослідженні.

За наявності інформації більш точним методом проведення наукових досліджень в системі управління є моделювання. На відміну від попереднього методу моделювання вимагає відповідної підготовки та певних знань у науковця, який проводить дослідження.

Сучасний розвиток методу моделювання відбувається у напрямі побудови математичних моделей для дослідження економічних явищ та процесів. Економіко-математичні моделі зв'язують воедино економічні показники і характеризують істотні параметри для вирішення економічних задач [4, с. 260].

Невірною є думка, що економіко-математичне моделювання може використовуватися тільки за умови наявності необхідної кількості вихідних даних у формалізованому вигляді. Наприклад, для того, щоб розрахувати прибуток, потрібно чітко знати обсяги виробництва, ціни та витрати. Насправді, математичне моделювання може використовуватися й за наявності меншої кількості даних, але в такому випадку потрібно враховувати показник ймовірності, що завжди можна визначити навіть неемпіричним шляхом. Тоді будуть отримані наближені результати, а не абсолютно точні, як при оптимізаційному моделюванні, коли відомі всі достовірні дані в повному обсязі.

І, звичайно ж, не обходяться жодні наукові дослідження в галузі управління без використання методів стратегічного управління, серед яких найбільш популярним є SWOT-аналіз, який дає можливість оцінити всі сильні, слабкі сторони діяльності, підприємства, ризики, загрози та переваги функціонування організації та сприяє прийняттю раціональних рішень задля підвищення ефективності та конкурентоспроможності компанії.

Підводячи підсумок, слід зазначити, що під час проведення наукових досліджень в управлінській діяльності, в першу чергу слід звертати увагу на наявну інформацію щодо ситуації в зовнішньому та внутрішньому середовищі

підприємства і, зважаючи на це, вибирати той чи інший метод наукового дослідження.

Список використаних джерел

1. Конверський А.Є. Основи методології та організації наукових досліджень. Запоріжжя. ЗНТУ. 2010. URL: <https://studfile.net/preview/5083948/page:3/>

2. Литвиненко О.Є. Основи наукових досліджень: консп. лекцій. Київ: НАУ. 2015. 66 с.

3. Мартинова О.В., Шевченко О.К. Застосування методу експертних оцінок в економічних дослідженнях. Молодий вчений. 2021. № 2. С. 259-266

4. Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації : підруч. В. Бліхар та ін. Хмельницький: Вид-во ХУУП імені Леоніда Юзькова, 2022. 443 с